

KM 10/17 Forberedelse til LVFs 12. generalforsamling: *Frigjort av Guds nåde*

Kirkemøtekomiteens merknader

Komiteen bygger i all hovedsak på saksutredningen. Kirkemøtet inviteres til å gi delegasjonen fra Den norske kirke både noen overordnede føringer, men også et nødvendig handlingsrom til å foreta konkrete vurderinger under generalforsamlingens gang.

Luther forkynte at frelsen er Guds gave. Gjennom LVF har vi del i et særskilt fellesskap med andre lutherske kirker, ikke minst i gudstjenestefeiring, salmesang og bønnetradisjon. Den første av Luthers 95 teser fra 1517 handler om vårt svar på Guds gave gjennom bot og omvendelse. Når vi som kirke adresserer etiske spørsmål som også har politiske konsekvenser, er det fordi vi tror på Guds barmhjertige nåde, slik denne uttrykkes i evangeliet: «Så høyt har Gud elsket verden, at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham ikke skal gå fortapt, men ha evig liv» (Joh. 3,16). Ved Guds nåde kan kirken være en profetisk røst i vår tid.

Gjennom fellesskapet i LVF får vi del i trosserfaringer og menighetsliv i kirker som vokser, kirker som blir forfulgt og kirker som preges av sekularisering. Vi utfordres til solidaritet særlig med forfulgte trossøsken. Som Martin Junge sa i sitt foredrag til Kirkemøtet: «Ingen medlemskirke er for liten til å ha viktige ting å lære bort. Ingen kirke er for stor til ikke å kunne lære av andre.» Kjennskap til dette kirkefellesskapet bør i større grad formidles til våre lokalmenigheter og samfunn.

Bakgrunnen for oppstarten av det organiserte økumeniske arbeidet både i LVF (1947) og i Kirkenes Verdensråd (1948) var Den andre verdenskrig og et splittet Europa. Biskop Eivind Berggrav spilte her en viktig rolle i formingen av disse økumeniske fellesskapene. Et særlig viktig avsnitt i LVFs tidlige historie ble preget av Fritjov Birkeli som gjennom 1950 og 60-tallet gjorde et viktig bidrag for å holde misjon og aktivt diakonalt arbeid sammen. Det har vært nære bånd mellom Namibia og Norge, særlig gjennom Namibiaforeningen i Elverum.

De teologiske utdanningsinstitusjonene har gjennom mange år spilt en viktig rolle i forhold til økumenisk teologi. Impulser fra - og til - LVF og lutherske søsterkirker og institusjoner har vært og er betydningsfulle. I de siste årene ser vi frukter av dette blant annet ved at studentgruppen ved fakultetene representerer flere søsterkirker samt ulike kirkesamfunn.

Generalforsamlingen holdes i Windhoek i Namibia. Våre mange søsterkirker i Det globale sør preger i stadig sterkere grad LVFs vitnesbyrd og tjeneste. Vi trenger det verdensvide kirkefellesskapets refleksjoner og erfaringer om hva som skaper vekst, engasjement og glede i kirkens liv. Vår tid krever at vi snakker sant om økende fragmentering, polarisering og andre utfordringer. Det er et problem

når lutherske kirker søker å påvirke interne demokratiske prosesser i andre lutherske kirker ved økonomiske tilskudd og støtteordninger. Når de lutherske kirkene samles 500 år etter reformasjonen er det med «Passion for the Church and for the World». De sosialetiske utfordringene som nevnes i KM vedtakets punkt 3 er ikke en fullstendig liste, men er uttrykk for situasjoner som kaller på vår "Passion" og medvandring i vår tid. Gjensidighet skal prege relasjonen mellom medlemskirkene i LVF. Det store diakonale arbeidet preges også av myndiggjøring. Samarbeidsrådet for menighet og misjon (SMM) henstilles til å se sitt engasjement i sammenheng med LVFs misjonale arbeid.

Komiteén bringer inn noen av vår tids største globale utfordringer; migrasjon og flukten fra krig. Flukten fra urettferdighet og flukten fra nød er vevd sammen. I vår historie bærer vi et medansvar for kolonialisering, rovdrift av naturressurser og industrialisering som skader miljøet. Vestlig livsstil fører til klimaendringer. Vår nasjonale velstand er basert på utvinning av olje. Ødeleggelse av natur og miljø rammer i særlig grad urfolk og deres livsgrunnlag. Eksempler på dette er avskoging i Latin-Amerika, oljerørledning over hellig natur i Nord-Dakota, ørkenspredning på det afrikanske kontinent, eller bygging av vindmøller på viktige samiske reinbeiteområder. Vi må delta i etisk refleksjon om bærekraftig forvaltning, med en stor ydmykhet og erkjennelse av egen rolle.

Flere lutherske kirker er såkalte nasjonalkirker. Vi må være på vakt mot misforstått bruk av det nasjonale. Derfor trenger kirken det økumeniske og fargerike fellesskapet i LVF.

"Grønn økonomi" settes på dagsorden ved blant annet anerkjente utdanningsinstitusjoner og er et håpsteget. Økonomien drives ikke bare fram av egen lovmessighet, som en naturlov, men kan styres. Som kirke har vi et ansvar for å avsløre økonomisk politikk som farer galt av sted, f. eks korrupsjon og kapitalflukt, og bidra til økonomisk rettferdighet. Kirkens Nødhjelp går her sammen med LVF og våre lokalmenigheter med ressurser og verktøy for å bekjempe økonomisk ulikhet og gi sosial beskyttelse.

Ungdommens kirkemøte har levert flere gode bidrag til Kirkemøtet, disse ligger på kirken.no, blant annet i sakene «Reformator i dag – i Luthers fotspor» UKM 04/16 og «Nåde og rettferdiggjørelse» UKM 07/16. Her er det gitt sterke signaler også til delegasjonen som deltar på LVF's generalforsamling. Det er ønskelig at disse oversettes til engelsk. «Å være reformator i dag er å leve i spenningen mellom det å skape noe nytt, og det å finne tilbake til røttene». Særlig er det viktig å myndiggjøre ungdom til å være aktive bidragsytere. Saker som gjelder kjønnsrettferdighet ("gender justice") er ikke arbeid med teorier, men handler om og har konsekvenser for enkeltmennesker. I særlig grad gjelder dette jenters og kvinners livsvilkår. I vår kultur er det særlig unge mennesker som lider under kommersielle kroppsidealer, prestasjonspress og press i sosiale medier om å framstå perfekt.

Samlivsetikk er et område som krever stor varsomhet. Som kirke står vi sammen selv om vi ikke er enige om viktige samlivsetiske spørsmål. Det er et vitnesbyrd om at troen på Den treenige Gud forener oss, og at grunnlaget vi bekjenner oss til er sterkere enn vår uenighet.

Det er svært gledelig at lutheranere og katolikker opplever økende gjensidig forståelse, samarbeid og respekt. 500 år etter de 95 tesene opplever vi *Fra konflikt til fellesskap*, som et sterkt signal om enhet i en tid som preges av fragmentering og spenninger. Guds barmhjertighet binder oss sammen og utfordrer oss til handling. En fortsatt vekt på økumenisk enhetsarbeid må være viktig.

Generalforsamlingens tema uttrykker kjernen i den lutherske teologi: Vi er frigjort av Guds nåde. I ord og handling skal vi vitne om at frelsen, mennesket, og skaperverket ikke er til salgs.

Kirkemøtets vedtak

1. Kirkemøtet fastholder at fellesskapet i Det lutherske verdensforbund (LVF) beriker og forplikter Den norske kirke, og takker for det betydelige arbeidet som gjøres, ikke minst for verdifullt ressursmateriale til reformasjonsmarkeringen og generalforsamlingen.
2. Kirkemøtet bekrefter at det diakonale, misjonale og økumeniske arbeidet i LVF er viktig. Vi vil særlig framheve LVFs omfattende arbeid for flyktninger i vår tid.
3. Kirkemøtet ber delegasjonen til LVFs 12. generalforsamling ha forventninger om å bli inspirert og utfordret av andre kirker disse dagene, både når det gjelder gudstjenesteliv, bønn og tjeneste, og å ta med slike impulser tilbake. Kirkemøte ber delegasjonen særlig legge vekt på å dele refleksjon og erfaring med våre søsterkirker når det gjelder å:
 - arbeide for trosfrihet og livssynsåpne samfunn
 - stå sammen med forfulgte kristne
 - finne gode veier i møte med sekularisering og kulturelt mangfold
 - møte utfordringene knyttet til mennesker på flukt
 - engasjere seg mot økende økonomisk ulikhet i verden
 - understreke betydningen av livsvilkår og livsgrunnlag for urfolk
 - forvalte naturressurser på en måte som verner om skaperverket
 - aktivt bidra til å følge opp klimaavtalen fra Paris og FNs bærekraftsmål
 - legge til rette for at ungdom deltar i kirkens liv med sine erfaringer
 - fortsette arbeidet for kjønnsrettferdighet
 - fortelle om arbeidet med å leve i samme kirke med ulike syn på samlivsetikk
4. Kirkemøtet vil i år særlig framheve verdien av et styrket fellesskap mellom våre lutherske kirker og Den romersk-katolske kirke. Vi står sammen i vitnesbyrdet om Guds barmhjertige nåde i Jesus Kristus.